

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI KÉPES HETILAP

Előfizetési árak :

Egész évre	-----	44 L.
Fél évre	-----	22 L.
Negyed évre	-----	11 L.
Egy szám ára	-----	1 L.

Felelős szerkesztő:

DR. NALÁCZY ISTVAN.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

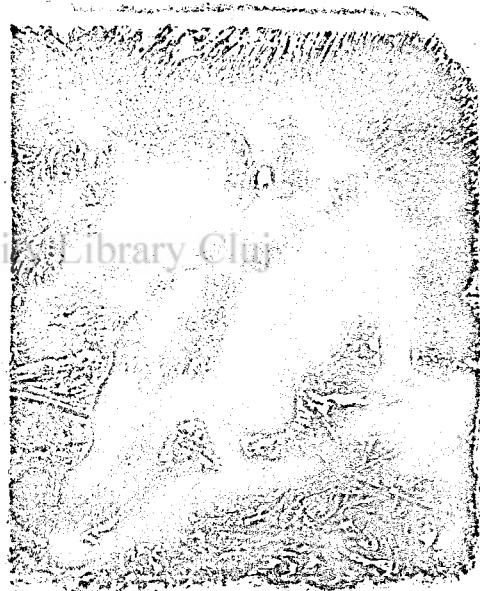
Str. Regina Maria (v. Deák P.-u.) 35. sz.

Brazíliai telepes akarsz lenni ?

Valahol a harmadik határban rég nem látott atyádfiára találtál. Atyafiságos látogatásra indulsz anyukommal úgy Pünkösöd táján. Magaddal viszed még kamaszodó fiadat is, hogy lásson az is, meg ha éppen lehet, hát tanuljon is valamit. Megérkeztek. Az első köszöntés után özönnel árad a sok kérdés és felelet. Az asszonyok hamar megérti egymást; tyukokról, vászonról, dagasztásról esik a szó. De nem úgy van ez a férfi embernél. *Csak ki a határba!* Ott érzik jól magukat, ott értik meg egymást. Milyen a vetés? Milyen a föld? Jó-e a szaga eső után? Mikor esik itt az áldás, oszt honnanfelől is jön? Majd beljebb kerülve a félszer, s végül az istálló megmutatása következik. Aztán csattanós parolázás mutatja a két atyafi meglepedségét.

Te is látogatásra készülsz vándorbotos atyámfia, viszed az asszonyt, meg a munkára már alkalmas fiadat. Búcsút vettél örökre apáid ősi telkétől: ára a zsebedben van. Meg-megmozdul benned valami, meglök egy kimondhatatlan érzés, mert utad végcélja nem a harmadik határ, messze, igen messze indulsz, ahol asszonyod nem talál trécselni valót, ahol te sem csapsz parolát atyádfia markába, mert ott nem ismer senki benneteket. Nem nézheted végig a határt, mert ott minden a végtelen messzeségbe vész. Az erdő (mata virgem), a rét (campos), a cserjés (calingas), a sivatár föld (sertoes), a folyók sok-sok ezer km.-re terjednek, ahova te, vándor Atyámfia nem akarsz eljutni, mert ott akarsz maradni, ahol az előbbiekhöz viszonyítva minden oly kicsi, oly sem-

misnek látszó. Oda messze nem visz vasut, ott nincsen ut; a folyón ingó indiánus hid vezet át, ott leleskedik a *puma*, Braziliának leg-

A puma, Amerika veszedelmes ragadozója.

nagyobb ragadozója. Nem, nem oda vágysz, hanem a *megigért telepre*, ahol van szép házad, istállód, jó földed, igásbarmod, apró jószágod, kapád, kaszád, mindenféle gazdasági eszközöd s még, óh csodák-csodája egy jó fajta házőrző kutyád is.

Ugy van. Ugy lesz. Hisz *jóakaród*, aki a vándorutra rábeszélte, így mondotta.

Hanem csak kezdjük előlről. Nézd Atyámfia, én nem ismerem a brazíliai telepítési törvényt, mert azt nem hirdették ki a brazíliai konzulátuson, de ismerem az angolét, aki Kanadába hív kivándorlókat. Ismerem néhány országot, ahol már kihirdették, hogy ide vagy

oda ne menjen senki, mert rossz vége lesz. Az egyik ilyen tiltott ország éppen Brazília.

Ennek pedig nagy oka van. Mentek ám már előtted is sokan Braziliába telepesnek. Kaptak ők is házat, olyan formát, mint ez az *indiánus lakóház*. Aki több hazai pénzzel ér-

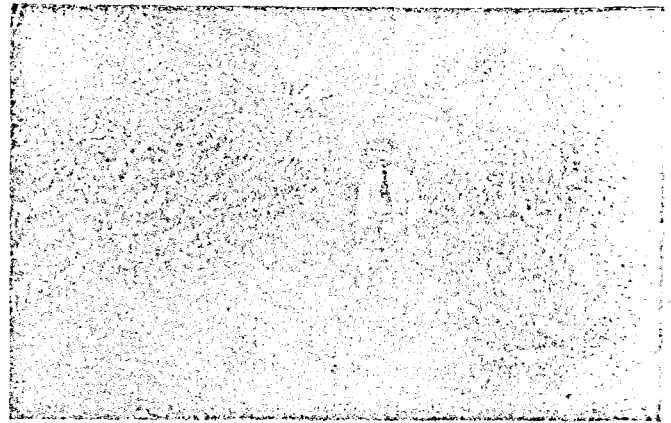
Indiánus lakás.

kezett a partra, annak valamivel jobb is jutott. Volt meghatározott mennyiségű földje, még gazdasági eszközök is kaptak, de igásállatot, vetőmagot és szakszerű tanácsadót nem.

Mielőtt elfoglalnád te is majd „telepedet“, aláírod a szerződést, melynek bizonyára meglesz ama bizonyos pontja, hogy ha a negyedévi bért vagy a tőke értékének bizonyos százalékát meg nem fizeted, akkor állami megintést kapsz s mikor a második terminust sem tudod becsülettel megállani, akkor . . . nem vagy már telepes, . . . földönfutó vagy a százszoros értelemben. Ott kell hagynod „szép telepes házat“, melynek egyik gerendáján ott diszeleg az állami leltár, amelyben felsorolták a gereblyét, a vedret, az ajtósarkot, talán még a sok gazdát cserélt komondort is.

Nemsokáig lesz üres az árván hagyott „házad“, akad gazdája hamar, mert *fognak helyetted más gimpli madarat*, akinek azonban előbb a te elmaradt rátaidat is ki kell fizetni, amint hogy a te kötelezvényedben is bent volt a tönkrement elődeidé.

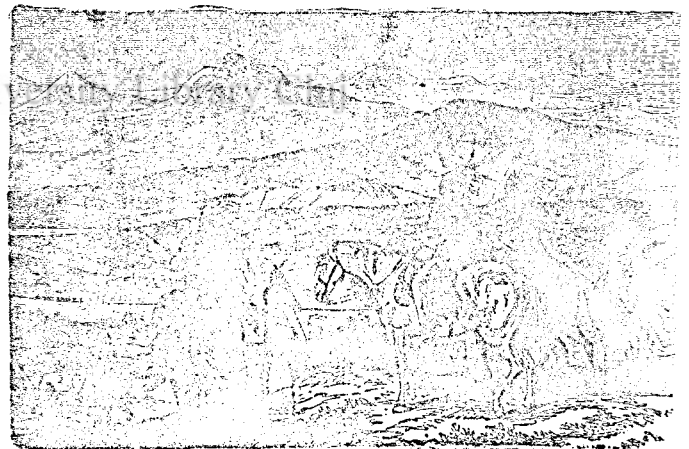
S mi lesz most veled, veletek! Pénzed visszautazni nincsen, hazádat elhagytad, házatad elábrándoztad. Beállsz valamelyik tanyára mezei munkásnak, vagy valamelyik *kávészütyűveshez* napszámosnak. Kereshetsz napi 2--3 millreist, amiből csak a maizenzára (kukoricalepényre)

Kávészütyűves.

és néhanapján, ünnepnapokon szárított húsos vegyest *frijao pretora* (brazíliai bab) telik.

Legjobb esetben beállsz erdőirtványosb: famunkásnak, ahol feleségeddel, fiaddal évekeket dolgozol s végre valamelyik folyón gazdátutajával leereszkezel a „Nagy víz“ partjára, kikötőbe. Ha szerencsésen leereszkeztél, — kétséges dolog, mert a folyómenti *harcia*

A vonatra lépő rabló indiánok.

indiánus törzsek nem csak a folyók partvidékét, de még a vasutak vidékét is élénken figyelik — akkor keresed a feleséged, akit már jobbra hazába vitt a malária, magad mellett látod rongyokba takart, kiaszott testű fiadat, akit elpusztított a sárgaláz. Magad munkát keresel. Élni akarsz. Munka nincs. Ami van, arra se az éhes lerongyolódott „telepes“.

Ez Atyámfiai „telepesek“ paradicsoma. Ezer család közül 990 így jár.

Vigyázz a vándorútra készülő magyarokra. Vidáman etted a maszlagot a fölöstökömhöz. Isten mentsen titeket az ilyen vacsorától. Milyen vár réstok!

Héber Imre.

Megszavazták az alkotmányt.

A múlt hét folyamán úgy a képviselőház, mint a szenátus megszavazta az új alkotmányt. Ő Felsége, a Király azonnal szentesítette is a törvényt és így az most Románia egész területén kötelező alaptörvény. A román ellenzék nem vett részt az alkotmány megszavazásában s már is hirdeti, hogy annak megváltoztatása véget erős harcot fog indítani, sőt vitatja, hogy az alkotmánynak nincs kötelező ereje, mert nem oly módon jött létre, amint azt a törvények előírják s nem volt törvényesen megalakítva maga a törvényhozás sem, amely megszavazta.

Mi, magyar nemzeti kisebbség, természetesen fájdalmasan látjuk, hogy kisebbségi jogainknak nyílt elismerése az új alkotmányból hiányzik s amint mindig, ezuttal is hangoztatjuk, hogy súlyos sérelem volt az országgyűlésből történt kirekesztésünk, valamint az, hogy az alkotmány megszerkesztésénél tett javaslatainkat figyelembe egyáltalában nem vették. Mindazonáltal kötelességünknek ismerjük, hogy a Király által szentesített alkotmányt tiszteletben tartjuk, remélve, hogy a kormány azt oly módon fogja alkalmazni a gyakorlatban, hogy létünk és fejlődésünk nem fog akadályokba ütközni. Hiszen utóvégre a leghiányosabb törvény is megadja a fejlődés lehetőségét, ha alkalmazása pártatlanul és igazságos lélekkel történik.

Természetes azonban, hogy a *Magyar Párt* s az általa képviselt magyar nemzeti kisebbség tántoríthatatlanul ragaszkodik kisebbségi létéhez, kisebbségi jogaihoz, azokat nyíltan fogja hirdetni mindig és minden alkalmat s minden törvényes eszközt fel fog használni alkotmányos elismerésükre és biztosításukra.

A „Blauseh“-féle „Haematinum“ aromaticus vas- és mangán olixir

a legnevesebb orvosok által ajánlva

vérszegénység, sápadtság,
étvágytalanság és gyenge
testi állapotoknál.

Ize igen kellemes s nagyban javítja a közérzést! Napjában étkezéskor vagy azután 1—2 evőkanállal. Gyermekeknek kevesebb.

Kapható mindenütt!

Vezérképviselőt Nagy-Románia területére:

Cosmos nagydrogeria Cluj-Kolozsvár.

KÜLFÖLD

Angolok és franciák. A világhelyzet alakulásában ma kétségtelenül az a legfontosabb kérdés: hogyan fog fejlődni az angolok és franciák között keletkezett ellentét? Ma már maguk az angolok és franciák is megdöbbenéssel tekintenek arra a szakadékra, amely közöttük támadt. Legutóbb az angol parlamentben hangzottak el vészjósló beszédek, amire a francia lapok szintén ellenséges vágásokkal feleltek.

Két veszekedőnek a harmadik szokott örülni: a németek az ellenállást tovább folytatják és várják Anglia beavatkozását a Ruhr-kérdés elintézésébe. Az angol parlamentben elhangzott egyik beszéd szerint az a beavatkozás nem késhegig sokálg.

Mint a hét legfontosabb eseményeit, első helyen közöljük az angol és francia ellentét megnyilatkozását.

Grig képviselő 28-án az alsóházban vázolta az angol kereskedelem nagy kárát, amelyet a Ruhr-megszállítás okoz. Kijelentette, hogy az utóbbi két hónapban a franciák olyan magatartást tanúsítanak a Ruhr vidéken, amely ellenkezik a versaillesi békeszerződés rendelkezéseivel, sőt messze túlmegy a békeszerződés keretein.

— Annak ellenére, — mondotta Grig — hogy a Németországba küldött angol szakértők kijelentették: a lefegyverezés az egész országban be van fejezve, Franciaország a Ruhr-vidéken tanúsított magatartásával teljesen lekötözte Németország fő életerét és ezzel az ország vérkeringését akasztotta meg. Bizonyos, hogy a francia kormányt önző szándékok vezetik, mert ha nem így volna, a többiből előterjesztett kiegészítő angol javaslatokkal már

régen el lehetett volna érni a jóvátételi kérdés megoldását.

— Nekem az a meggyőződése, hogy Franciaországnak most már nem csupán a német jóvátétel biztosítása a célja, örök időre igája alá akarja fogni a német népet. Ez az eljárás pedig, jegyezzük meg jól, már a legközelebbi időkben irtózatossá robbanásokhoz fog vezetni. Lássuk be és igyekezzünk meggyőzni francia szövetségeseinket, hogy az a politika, amelyet ma Franciaország Németországgal szemben követ, nem felel meg a szövetségesek kitűzött céljának és csak arra alkalmas, hogy az amúgy is beteg Európa teste a belevágott francia szuronyoktól egyszerre felfakadjon.

Grig képviselő beszédét az alsóház mély figyelem közben hallgatta végig, minden képviselő gondolkodóba esett szavain és beszéde végétével elébe mentek, kezet szorítottak vele és elismerésüket fejezték ki széleskörű, higgadt ítélőképességéért.

Az angol közvélemény megnyilatkozása. Az angolok nagyon elégedettek kormányuk halogató

politikájával. Az újságok sűrűn írják annak a lehetőségéről, hogy Bonar Law miniszterelnök erélyesebb embernek adja át a helyét. A jövő angol miniszterelnökéül *Asquit*-ot emlegetik. Hogy *Asquit* hogyan gondolkodik a francia megszállásról, arra leányának cikkeiből is következtethetünk, amelyeket ez az egyik angol újságba írt. Ez az angol hölgy bejárta a megszállott területeket és mindenről a helyszínen győződött meg. Megállapítja, hogy Kölnben, ahol tudvalevően a békekötés óta angol katonák teljesítik a megszállást: a legjobb egyetértés és barátság áll fenn az angol katonák és német polgárok közt. Essenben, ahová a franciák mostanában vonultak be, bámulatos ellenállást tanúsít a lakosság. Minden jel szerint ez az ellenállás még hosszas ideig el fog tartani. A franciák ingerültsége állandóan növekszik a németek ellen. Ez meglátszik a hadbíróági ítéleteken is, amelyeket a megszállott területeken hoznak. Egy francia katonát, aki egy német gyermeket megölt, két hónapra ítélte a hadbíróság, egy németet pedig, aki francia tisztnek nem köszönt, három hónapi fegyházra. Az *Asquit* leánya — amint írja — a legkínosabb érzések közt járta be a Ruhr-területet s mély elkeseredéssel távozott onnan.

A török-magyar barátkozás eseményei. Egy svájci újságíró érdekes cikkben ismerteti a törököknek a magyarok iránt megnyilvánuló rokonérzését. Az újságíró meglepődéssel állapítja meg, hogy nemcsak a tudósok és politikusok, de egyszerű törökök is büszkén beszélnek a török-magyar rokonságról. Közlebbbről Friedrich István volt magyar miniszterelnök meglátogatta a törökök nemzeti hőst, Kemál pasát. Látogatásáról fölhívó tudósítást küldött az egyik budapesti újságnak. Kemál pasa és felesége ünnepies formák között fogadták a magyar politikust és kirándulásra vitték azokra a csataterekre, ahol nemrégiben a törökök megverték a görögöket. Friedrich István diszkardot adott át Kemálnak a magyarok nagyrabecslése jeléül. A török kormány Budapestre követet nevezett ki, aki az Ausztriára és Csehországra vonatkozó diplomáciai ügyeket is a magyar központból fogja intézni.

Magyarország jóvátételi kötelezettsége. A magyar kormány mostan főgondja a jóvátételi követelések rendezése. A párisi jóvátételi bizottság legutóbb kimerítő jelentést kért Magyarország gazdasági helyzetéről. Hogy ez a bizottság milyen kényszerítő eszközöket tud megmozgatni, élénken mutatja egy eset. A beküldött kimutatásból a párisi bizottság megállapította, hogy Magyarországon a dohány árát nem emelték olyan mértékben, mint egyéb állami üzemek díjait, például a vasúti jegy vagy bélyeg árát. Nosza, ráírtak a magyar kormányra, hogy a dohány árát is emelni kell, még pedig másfélszeresére, sőt kétszeresére. A magyar kormány tiltakozott a drágítás ellen, azt adván

okul, hogy a magyar közönség nem képes olyan magas áron dohányt vásárolni. A párisi bizottság erre azt válaszolta, hogyha a magyar közönség nem tudja a magas árakat megfizetni, akkor ne dohányozzék, hanem az állam vigye ki a dohányt a jó valutájú országokba: így nagyobb összegeket lehet majd hadisarcra fordítani. Az ilyen intézkedésekből sejteni lehet, hogy milyen szellem hatja át a győzteseket. A magyar kormány mindent megtesz a külföld fölvilágosítására. Legutóbb Teleszky János pénzügyminiszter Olaszországban tartott ismertető előadásokat Magyarország gazdasági helyzetéről.

Vérfürdő Essen városában. A francia megszállásnak eddig legsajnálatosabb eseménye husvét szombatján játszódott le Essenben. A francia mérnök bizottság ezen a napon látogatást tett az egyik acélgyárnál. A munkások nagyon fölindultak a bizottság láttára s adott jellel abbahagyták a munkát és a csarnok elé gyülekeztek, ahol a franciák autója megállott. A franciák abban a föltevésben, hogy rájuk akarnak törni, géppuska tüzet zúdítottak a tömegré. A tüzelés sok németet megölt, sokakat megsebesített. Az elkeseredett munkások összezúrták az autót és megverték a bizottság tagjait. Az esseni vérontás óriási izgalmat okozott egész Németországban.

Horvátok a szerbek ellen. Amint jeleztük annak idején: Horvátországban az a párt jutott többségre, amely nem nézi jó szemmel a szerbek erőszakos uralmát s nyílt küzdelmet folytat Horvátország önkormányzatáért. Ez a párt közelebről elhatározta, hogy a szerb kormánynak mindazokat a rendelkezéseit, amelyek Horvátországra vonatkoznak, semmisenek tekintí, mivel a rendeletek kibocsátása a horvát tartománygyűlés megkérdése nélkül történt. A horvát nép csupán a fegyveres fenyegetésnek enged és — a párthatározat szerint — a belgrádi szerb kormány uralmát Horvátország fölött való bítorlásnak tekintí.

Gazdasági gépek és eszközök.

Vetőmagok

Műszaki Cikkek kaphatók!

Hann és Társa Gép és Műszaki Kereskedelmi r. t.-nál
Cluj-Kolozsvár Str. Reg Mária
(volt Deák Ferencz-utca) 11.

Telefon 2—36. Sürgöny cím: Hanncomp.

HÍREK

Az ünnepi munkaszünet miatt lapunk mostani számát némi késedelemmel küldjük szét.

Nagy Károly püspök Budapesten. Az erdélyi református egyházkerület püspöke, Nagy Károly Budapestre utazott. A püspök az egyházkerület nyugdíjintézetének budapesti érdekeltségét fogja rendezni.

Jaj a perlekedőknek! A kolozsvári igazságügyi szakosztály elrendelte, hogy a felek, akik akár polgári, akár pedig bűnügyben a csatolt területen a bíróságokhoz folyamodnak, a jegyzőkönyvre vagy beadványra megszábot bélyegen kívül, készpénzben bizonyos díjat is fizessenek. Ezt a díjat minden egyes alkalommal és azonnal s így ugyanazon ügyben többször is fizetni kell. Ez tehát telemes összegre emelkedhetik, mert a díj az esetekhez képest 10—50 L. közt változik. A díjból befolyó összeget a szükséges nyomtatványok beszerzésére fordítják, mert e célra az állami költségvetésben fedezet nincs. Ezenkívül kétségtelenül azt is célozza a rendelet, hogy a lakókat az okatlan perlekedéstől ezzel is visszatartsa és ez által a bíróságok munkáját apassza. Ebből a szempontból nem is lehet kifogásolni a rendeletet, mert a perlekedés az utóbbi időben sem csökkent. Minduntalan tapasztaljuk, hogy az emberek egy-két barázda földért, vagy oknélküli, jelentéktelen becsületsértésekért stb., nagy pereket kezdenek és folytatnak. Ez okatlan dolog. Az a pár barázda nem ér annyit, a mennyibe a per kerül és ha a perköltséget pl. irágyázásra fordítanak a felek, bizonyosan nagyobb hasznuk lenne belőle.

Adóbevallások. A liberális kormány új adótörvénye április elsején lép életbe. A kirovások új bevallások alapján fognak történni, amelyeknek megtételére az adóveket már leküldötték a pénzügyigazgatóságokhoz. Április 15-ig kell a bevallásokat megtenni. Hír szerint a falukon bizottságok fognak kiszállani, amelyek az űrlapokat kitöltik.

A „*Brassói Lapok*” tanúságos összeállítást nyújt az új adók kiszámítására nézve. A példák sorából közöljük azokat, amelyek a falusi kisgazdát és a kisiparost érdeklik. A földadó kiszámításának alapja: mennyi haszonbért fizetnek egy hold földért az illető községben? Ott, ahol szükség van rá, becslőbizottság állapítja meg a holdankénti bérértéket. Például valamely faluban 100 leu haszonbért fizetnek egy hold földért; ez esetben 12 leu annak a földnek az adója, ha maga a gazda műveli a földet, 14 leu, ha más műveli haszonbérben. Ehhez jön még 5 leu megyei adó, 3 leu községi pótdó. Az összes adó tehát 100 leu bérérték mellett, holdanként 20, illetőleg 22 leu lesz. Az ipari adó kiszámítására vegyük föl, hogy egy iparos százezer leu tőkével dolgozik és évi nyeresége ötvenezer leu. Fizetni fog: ipari adó fejében 8 százalékot, megyei pótdóban 3 százalékot, községi pótdóban 2 százalékot, iparkamarai illeték fejében 1 százalékot, összesen 14 százalékot, vagyis 50 ezer leu után 7000 leu. Ehhez jön az öszióvedelmi adó, amit úgy számítanak ki, hogy az 50 ezer leu nyereségből levonják

a 7000 leu adót, marad 43 ezer leu, aminek adója 800 leu lesz. Az illető iparos összes adója tehát 7800 leu-t fog kitenni. Mind a földadót, mind a házadót az idén 5 évre vetik ki.

Egy szívós küzdelem sikere. Többször irtunk arról a küzdelemről, amelyet a Királyhágó melléki reformátusok folytatnak külön püspökségbe való tömörülés céljából. Az egyházkerület már megszervezték, sőt a püspök személyét is megválasztották Sulyok István személyében, a kormány azonban nem ismerte el az alakulás jogos voltát. Hír szerint Sulyok István püspöknek végül mégis sikerült a kormányt meggyőznie a Királyhágó-melléki püspökség szükséges voltáról s így a szervezés munkálatai újból megindulnak.

A budapesti árumintavásár. A bukaresti magyar királyi követség közli, hogy a budapesti kereskedelmi- és iparkamara folyó év május hó 19—28-ig rendezi a XIV. árumintavásárát. Ez kitűnő alkalom arra, hogy az érdeklődők Magyarország termelési, nevezetesen ipari viszonyairól megfelelő tájékozottságot szerezzenek és Budapestre utazva, minden fáradság nélkül néhány órán belül Magyarország egész iparáról áttekintést nyerjenek. A budapesti mintavásárnak látogatói különböző kedvezményekben fognak részesülni; ezeket későbbi közleményeinkben fogjuk ismertetni. Bármilyen, a mintavásárra vonatkozó utbaigazítást és felvilágosítást a bukaresti magyar királyi követség, illetve a kolozsvári magyar királyi utlevélkirendeltség ad.

A hadikölcsön ügye Csehországban. Nálunk jó idő óta a hadikölcsön ügyéről szó sem esik. Mintha a közönség egyáltalán nem bíznék abban, hogy ez a jogos követelése valaha teljesülni fog. Csehországban állandóan felszinen tartják a kérdést és — úgy látszik — ottan mégis csak történni fog valami. Utóbbi hírek szerint a német-párt emlékiratot küldött a Népszövetséghez, amelyben elpanaszolta, hogy a Csehszlovák kormány évről-évre halogatja a hadikötvények beváltását s a megoldásra nézve fölvetett tervek nagy mértékben megkárosítanak Csehország németnyelvű polgárait. A Népszövetség elfogadta az emlékiratot, ami arra vall, hogy a hadikölcsönök ügye nemzetközi ellenőrzés alá fog kerülni. A döntés minket is nagyon fog érdekelni, mert látni fogjuk belőle, hogy hadikötvényeink sorsára nézve mit remélhetünk.

Újra drágul a vasut. Az államvasutak főigazgatósága új díjakat állapított meg mind a személy, mind a teher szállításra nézve. Az emelkedés a személyszállításnál 22%-ot, az áruszállításnál pedig 33%-ot tesz ki. Eszerint a gyorsvonati jegyek ára 100 kilométerenként I. osztályon 148 leu (volt 123 leu), II. osztályon 88 (73), III. osztályon 50 (40) leu. Személyvonatokon az I. osztályú jegy ára 120 leu (volt 100 leu), II. osztályon 72 (60), III. osztályon 41 (33) leu. A teherárak díjszabásánál 3 osztályt létesítettek, amelyeknek tarifája a különböző országokban emelkedik. Az újítások a legközelebből életbe fognak lépni.

A felekezeti iskoláért. Székelyudvarhelyen a katolikus hívek nagyszabásu gyűlést tartottak, amelyen az egyházi adózás kérdésével és a felekezeti iskolák sorsával foglalkoztak. A gyűlésen a székely gazdák is részt vettek és szószólokij úján lelkes fogadást tettek a hitvallásos iskolák főtartására.

A szilágycsehi ipartestület a község háza dísztermében saját beruházása céljára, igen sikerült műsoros estélyt rendezett. A nivós műsori a „Kofa” című egyfelvonásos vígjáték nyitotta meg, amelynek szereplői: Kemény Rózsika, Nagy Terike és Harausz Jenő kivétel nélkül kitűnően állották meg a helyüket amiről a sok taps is bizonyosságot tett. A műsor 2-ik számaként Luka Rózsika adott elő nagyon szépen egy melodramát, zongorán kísérte Papp Lászlóné urnó, művészi játékával gyönyörködítve a közönséget. A 3-ik számban Sz. Tráger Lajos kuplékat adott elő kedves clevenséggel, zongorán kísérte Papp Lászlóné urnó. Azután a „Tangó” című dialóg következett, amelynek szereplői: Fülöp Irénke és Harausz Jenő — dicséretesen játszottak. A műsor 5-ik számát Karinthy Frigyes „Dráma” című bohózata nyújtotta, amelynek igazgató szerepét Papp Sándor a főle már megszokott művészettel játszotta meg. Pávelka Frigyes pedig a szolga szerepében szolgáltatót kiváló alakítást. Beksy Andor kitűnő volt Mráz ur szerepében. Külön elismerést érdemel Papp Sándor ipartestületi elnök, aki a szerepek betanítását és a rendezést nagy hozzájárulással végezte. Az előadás anyagilag is elég szépen sikerült. A közönség mindvégig kitűnő hangulatban volt.

Elfajult tüntetések Jassiban. A bukaresti zsidóellenes tüntetések némileg enyhültek. Annál dühösebben lobbant föl a zsidó-üldözés Moldva fővárosában, Jassiban. Itt március 29-én nemcsak a diákok vettek részt a gyűléseken és utcai felvonulásokon, hanem a polgárság is. Rengeteg tüzetet összeromboltak és kőzapporral árasztottak el Marzescu miniszter palotáját is, aki a zsidók védelmére a parlamentben beszédet mondott. A tüntelők szétoszlátására az egész helyőrség kivonult, sokan súlyos sérüléseket szenvedtek. Kormánykörökben nagy megdöbbenést keltettek a Jassiban történt események.

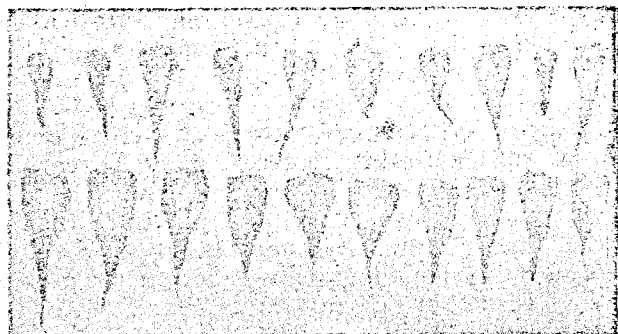
A pápa, mint békeközvetítő. A francia-német küzdelem megszüntetése a pápának is szívében fekezik. Husvétii pásztor levelében fölhívta mind a németeket mind a franciákat, hogy kössenek szerződést egymás érdekeinek kielégítésére és tisztelőben tartására. A pápa felszólításának azért van nagy jelentősége, mert Franciaországban az egyház iránt való hódolat utóbbi időben nagyon megerősödött.

Bíróságok visszaállítása. Bukaresti hír szerint április folyamán újra szervezik a sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai és segesvári törvényszékeket, valamint a homoródoklándi, kovásznai, nagysíki és nagylaki járásbírókat. Ezeket a kormányzó tanács szüntette volt be, de az idő meguntatta, hogy okvetlenül szükség van rájuk. Változás annyiban történt, hogy a sepsiszentgyörgyi törvényszék ezelőtt Kézdivásárhelyen, a segesvári pedig Erzsébetvárosban működött. Az új szervezés munkája akkor felelne meg teljesen a célnak, ha a magyar közönség számára magyar bírákat is neveznének ki, nem pedig a regátból telepítenének át fiatal embereket, akik sem a jogszokásokat, sem a nyelvet nem ismerhetik.

GAZDASÁGI ÉS MŰSZOVETKEZETI KÖZMŰVELŐSÉG

Rép, a mész-nitrogén műtrágyázásról kísérletekről.

Az Erdélyi Gazdasági Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya 1922-ben számos műtrágyázási kísérletet végeztetett. Addig is, amíg azoknak eredményéről részletes számszerű kimutatást közölnének, a mellékelt

ábrán bemutatjuk gróf Toldalagi László marosgombási birtokán végzett kísérletek eredményét. A kép felső sora a trágyázatlan, alsó sora a holdanként 100 kg. mész-nitrogénnel trágyázott területen termelt állagos nagyságu cukorrépákat mutatja be. A kísérletek számszerű adatai együttesen fognak feldolgozotni.

A kicsiny háziállatok barátaihoz!

Magyar Nép szerkesztőségében a főszerkesztővel cikkekről diskuráltunk, a többi között mondja: Nagyon jó lenne egy közleményt írni a kolozsvári baromfi kiállításról! Örömmel kaptam az alkalmon, de kiállításról mindkettőnknek a tudása csak addig terjedt, hogy az Unio-utca sarkán levő virágkereskedés kirakatában gyönyörű Plimutokat lehet látni, amelyeket a baromfi kiállítás tételét oda közszemlére.

A virágkereskedésben nyert felvilágosítás után. Monostori ut 21 szám alatt felkerestem a kiállítás intéző központját, hol Lászlóffy Ferencné a „Fauna” című folyóirat szerkesztőjének neje és Román Xenophon ezredes a kiállítás elnöke, lekötelező szíveséggel, kedves módon biztosítottak, hogy a lapunk számára megírandó ismertetéskor az adatokat nekem kiszolgáltadják.

Az adatokat megkaptam. Bánulva olvastam, hogy alig egy éves múltra néző egyesület tagjai közt tisztelteti Kolozsvár színét-javát. Ez a tény gondolkodba ejtett. Ilyen előkelő társaságot sem pártérek, annál

Olvassa a „Pásztortűz”-et.

inkább kormány akarat, ilyen rövid időn belül egy cél munkájára össze nem gyűjthet. Tehát mi gyűjtötte össze őket? Nem más, mint az apró háziállatok iránt érzett és gyakorolt igaz, őszinte szeretett. Elég volt megpendíteni az eszmét, azaz ennek a szeretetnek meghuzni a kis harangját, hogy a hívők tömegesen egybegyűljenek. Egybegyűltek és megalkották az apró háziállatok iránti szeretet gyönyörű szövetségét.

De ezek az urak az egyesületekből nem csináltak hozzáférhetetlen angol klubot, hanem dolgoztak, hogy mentől több lagot toborozzanak össze és dolgoznak folyton kitartással, hogy vidéki fiókegyletek is létesüljenek, ezért rendezték és rendezik tovább állandóan Kolozsváron a sorozatos baromfikiallítást is, mely hovatovább figyelemre méltó eredményeket is ért el. De álljon itt a kiállítás statisztikája s beszéljenek a számok. Megállapíthatjuk belőle, hogy miféle állatok kerültek kiállításra s miféle osztályozás történt köztük díjak szerint:

	Díjazott	I.	II.
I. Tyukosztály	56	43	13
Lud	4	3	1
Kacsa	2	2	—
Pulyka	4	3	1
Gyöngytyúk	6	2	4
Galamb	206	138	68
II. Postagalamb			
a) röptetett	18	18	—
b) kiállítási	36	15	21
III. Nyulak és tengeri malacok	22	22	—
IV. Kutyák	5	4	1
V. Éneklő madarak	9	3	6

Ezek a számok azzal biztatnak, hogy a folyton tartó sorozatos kiállításuk már 4—5 hónap mulva nagy arányokat fog ölteni.

A létesítendő vidéki fiókok fogják majd a mi falusi kis gazdáinkat és kisparosainkat buzdítani, lelkesíteni és kitanítani, hogy milyen fajta házi nyulakat tenyészessenek, — melyek nemcsak szemünket gyönyörködtetik — hanem majd a kivitel révén a zsebünket is egy csomó bankó pénzzel is gyarapítják.

Az egyesület lapja a „Fauna” román-magyar és német nyelven irt szöveggel jelenik meg.

Ha lapunk olvasói közül valaki fajbaromfiakat, vagy azok tojásait akarja beszerezni, teljes bizalommal forduljon a Fauna egyesülethez Kolozsvár Monostori-ut 21. szám; ott nemcsak faj baromfit és tojást kaphat, hanem ami fő a tenyésztésre szakszerű felvilágosítókat is adnak — abban az irányban is ha a tenyésztést valaki haszonhajtó alapokra akarja fektetni. Mint udjuk mostanában az egyesület pénztárnoka Zayzon

Ferenc a földmivelési miniszter megbízásából megy Magyarországra, Ausztriába és Németországra, hogy az itteni tenyésztés, vér felfrissítése céljából fajbaromfiakat szerezzen be.

Dr. Szentkirályi Sándor.

Gazdasági tudósítás.

(A Magyar Nép külön tudósítottól.)

	Aradon:	Szathmáron:	
Buza mm.-ként	420—430	440.—	Leu
Rozs „	370—375	345.—	„
Kukorica „	340—350	400.—	„
Zab „	370—380	440.—	„
Árpa „	365—370	370.—	„
Főzöliszt kg-onként	5'70—6	7.50	„
Kenyérliszt „	4'20—4'80	5.50	„
Fehérkenyér „	6.—	6.50	„
Barnakenyér „	4.25	—	„
Sertés vágottsúly „	38—39	—	„

Sertés.

	Szathmáron:	Temesváron:	
Tartani való 3—6 hónapos drb.-ként	400		Leu
6—12 hónapos „	700	—	„
Kövér sertés I. oszt. élő súly kgr.ként	28	28—34	„
Süldő II. oszt. „	26	—	„
Nehéz kövér I. oszt. „	34	—	„
„ „ II. oszt. „	32	—	„
Zsir kilónként	60	60	„
Olvasztani való szalonna	54	52	„
Sózott szalonna	54	25	„

Szarvasmarha árak.

Szathmáron jármosökör élősulya kg.-ként 28 leu Kolozsváron egy jobb fajta jármosökör 15,000 leu, Szathmáron I. oszt. fejőstehén 5000—8000 leu, vágni való tehén I. oszt. élő súly 8—10, Aradon 11—12 leu, szopóborju I. oszt. drbonként Szathmáron 300—700 Aradon kilóra 15—17 leu, továbbá liba Aradon 320—360, csirke párja 60—70 leu és a tojás I leu.

Tejtermékek.

Szathmáron tej literenként 4, tejjől 16, teavaj kg.-ként 70, tehéniúró 10 leu.

Kivitel ügyek. A kereskedelemügyi miniszter legutóbbi rendeletében megengedte a széna kivitelét. Szakkörökben a széna jelentékeny drágulására számítanak. A kormány állítólag a kukorica kivitelét rövid időn belül meg fogja tiltani.

Ötszázéves ipartársulat.

Munkatársunk Kolozsvár egyik legrégebbi ipartársulatát, a fazekasokat keresie föl a husvétli ünnepeken. A fazekasipar nemcsak Kolozsvárnak, hanem egyáltalán az emberiségnek is egyik legősibb iparága. Természetes okok vezették rá őselődeinket erre az iparra. Ismerték a tüzet s települési helyükön a tűzhely tüze az agyagtalajt elkerülhetetlenül kemény kővé égette ki. Ettől már csak igazán egy lépést kellett odáig tenniük, hogy előbb formát adjanak az anyagnak és aztán égessek ki.

A kolozsvári fazekas ipartársulat multjáról munkatársunknak Bréda Ferenc elnök, Kolozsvár egyik legjobb fazekasmestere adott fölvilágosítást. A társulat tulajdonában lévő régi jegyzőkönyvek tanúsága szerint a társulatnak most már több mint 500 éves multja van. A legrégebbi *jegyzőkönyv 1415 április hó 6. napjáról* szól. Mivel a társulat vagyonát őrző láda másik kulcsa nem volt az elnök kezében, a régi okmányokat nem tudta előmutatni.

A társulat régen egészen 1878-ig mint *céh* állott fenn. Céh-korában sokkal több tagja volt a fazekasok egyesületének, mint ma. Még 1872-ben is 68 tag volt Kolozsváron, ma féltennyi sincs. A társulat intézősége céhkorában egy főcéhmesterből és egy másod- és egy harmad-céhmesterből, egy nótáriusból, egy céhbiztosból és az öregeknek 12 es tanácsából állott. A céhnek évente januárius és július hónapokban egy egy közgyűlése volt a városi céhbiztos jelenlétében. Ilyenkor léphettek be a céhbe új tagok. E gyűlésnek fegyelmező és büntető joga volt a céhbeliék fölött. Büntették azokat, akik nem készítettek jó minőségű árut a közönség számára (hol állunk ma ettől az erkölcsi magaslattól?), vagy akik perlekedtek akár otthon, akár a piacon, vagy épen illetlenül viselkedtek. Mem kevésbé sulyos büntetés járt ki annak a részére is, aki a gyűlésen későre jelent meg.

Érdekes fölvilágosítást adott Bréda elnök arról is, hogy a régiek mikép védték meg a társulaton belül a felekezeti békét. A három céhmestert és a nótáriust csak egy évi időtartamra választották és pedig úgy, hogy mind a négy felekezet képviselve legyen, a fő céhmesterség pedig sorra járt a felekezetek között.

A társulat történelmi értékű ingósága egy ládából, egy boros kancsóból és egy céhhasználóból áll. A ládát 1794-ben készítették Szakmári Mihály főcéhmestersége alatt, Vincze György, Krausz György céhmesterek és

Halász Ferenc nótárius idejében. A kancsó 1804-ből, a selyem lobogó pedig 1745-ből való.

— Így volt ez a céh és később mint társulat — mondta Bréda elnök — a boldog régi időben egészen az 1890-es évekig Kolozsvár egyik legvirágzóbb ipartársulata. Akkor azonban jött a mázas pléhedények divatja, s a mindinkább elterjedő gyáripari termékek kezdték nyakunkra szorítani a hurkot. Akik gyengébb termelők voltak, azok lassanként kihulltak sorainkból és ma bizony nagyon megfogyatkozott a kolozsvári fazekasok száma.

— Miféle nehézségei vannak a jelenben a fazekas iparnak? — vetette föl munkatársunk a kérdést.

— Ezer és egy, uram! Ott van mindennek előtt a tanonc- és a munkáskérdés. Iparágunk nagy kézügyességet, született művészi hajlamu embereket és sok tanultságot igényel. Ezért nagyon nehezen kapunk iparostanoncokat. Akiknek az ilyenfajta agyagmunkához van kedvük, azok inkább mennek kályhásnak, vagy épen kőművesnek. Mindkét helyen könnyebben tanulnak és azonkívül több is a szabadságuk. A segédek fizetését nem is bírjuk úgy, mint a cipész, nyomdász, vagy a géplakatos. Iparágunk a jövedelem tekintetében nagy nehezen tud a kerekes, kádár, kosárfonó és szitással is versenyt tartani s ezért tőlünk nem csak az iparág nehéz volta, hanem más iparágak nagyobb jövedelmezősége is elvonja a munkaerőt.

— Fazekas tanulóknak bizonyára a székely fiuk vállnának be legjobban — szólt közbe kiküldött munkatársunk.

— Bizony úgy van. Ez az iparág művészi föllendülése egyenesen a székelység kérdése. A legszebb diszedények Makfalváról és Korondról kerülnek ki. Csak a baj ott van, hogy a székelység nincs ilyen irányban megszervezve. Kijönnek Kolozsvárra a serdülő legények és beállnak darabontnak, szolga legénynek, de annál soha azián többre nem viszik. Elmennek szolgálni annál a meggondolatlan oknál fogva, hogy ott mindjárt fizetést kapnak, mi pedig az inasnak csak ellátást tudunk nyújtani, pénzt nem adunk. Pedig ha a szakmunkásként szerzett fizetését felosztaná az inaséveire is, föltétlen jobban jőne ki pénztigyleg is, főként pedig így kenyeret adna magának egész életére.

— Van még azonban nekünk egyéb panaszunk is. Drága az üzemünk. Évente csinálunk 24 égetést, ehhez elfogyasztunk 12 öl prima minőségű fát, amely 10 ezer leunál többre áll, kemencénként 20 kiló mázat (à 31 leu). ez évente megint 15 ezer leut jelent, hát még a festékek, adó, betegsegélyző, ipartestületi és kamarai adó. Rogyásig vagyunk épen a terhekkel. Ha a város annak idején nem ügyetlenkedni el a földgázt, ma fényes volna a helyzetünk. Aki azonban most ezzel a befektetéssel megcsinál, tegyük föl. 60 ezer leu for-

galmat, — nem jövedelmet, — annak aránylag nagyon jól megy a sora. Ugy, hogy ma igazán szűkösen csak az élhet meg adósság nélkül közülünk, aki szorgalommal és kellő szakértelemmel dolgozik, de amelleit igen szolid életet folytat, mert bizony nem tudunk kellő forgalmat csinálni.

— Járnak-e vidéki vásárokon?

— Nem járunk. Régen Tordát, Mócsot, Bánfyhunyadot jártuk, de ma a fuvar oly drága, hogy sehova se tudunk elmenni. A fuvaros egy csizmadialádáért elkér 400 leut, pedig elvisz 3—4 ládát és így egy fordulón 1000 leut jóval felül keres. Ezt mi a 10 leus fazakainknál már nem bírjuk.

— Hát a korondi és dési fazekas hogy jó ide?

— Azok nem fazekasok kérem, hanem kereskedők. Azok megveszik a korondi árut s vele sorra járnak széles Erdély összes városait.

— Hát akkor nincs már semmi mód arra, hogy magukon segítsenek?

— Dehogy nincsen! Szövetkezetbe kellene tömörülnünk s akkor közös erővel összefogva, könnyen segíthetnénk a szállítási nehézségeken is. De a szövetkezetnek nemcsak ez volna a jó oldala — mondja az elnök —, hanem az is, hogy akkor termékeink árát életfenntartó szükségleteinkhez tudnók szabni, hogy a dísz tárgyak festéséhez a piacról teljesen eltűnt festékeket Németországból közkölségen meghozathatnók. Itt van közelünkben a szindi föld, abból porcellánműveket gyárthatnánk. Szövetkezeti alapon egyes dolgok, minő pl. a virágcserep, gyári kitermelésére térhetnénk át, s hogy a legfontosabbat is fölemlítsem, a szövetkezet legfőbbképp arra volna jó, hogy az erőtlen, vagy a kezdő iparosnak is biztos munkaalkalmat nyújtson. S akkor, ha üzemünk biztosítva lenne, volna nekünk szükségünk jó kézügyességű székely munkásokra. De — sajnos — az emberek gondolkozása, belátása és emberszeretete nincs még annyira iskolázva, hogy az ilyesmit megértsék, hogy ráeszméljenek arra, hogy az egyén a köz útján mindig különbül boldogul, mint magára hagyatva. Próbálkoztam már termelőszövetkezet megalakításával, de iparos társaim tulnyomó része ellenezte a tervet.

— Volna itt arra való agyagföld, hogy nagyban is dolgozhassanak? — kérdezte munkatársunk.

— Erdélyben a legjobb cserépagyagot Makfalván, Csiksomlyón és Zilahon találják. Ezek közül a makfalvi föld régebben országos kereskedelmi tárgy volt. Ha arra szorulnánk, ma is lehetne onnan hozatni. A régiék azonban alaposan átkutalták a kolozsvári határt is két helyen: a Téglás-utca végén a gyepmesteri telek közelében és a kajántól-ut mellett igen jó fazekas agyagot találtak. Az előbbi helyről, ahol 6 hold társulati birtokunk van, sültő-főző edényekhez való

agyagot, az utóbbiról, ahol 3 hold birtokunk van, vizes edényekhez kapunk anyagot. Finomabb gyártmányokhoz pedig itt van elég közel hozzánk a szindi porcellánföld, melyből hajdan a görögényszöntímrel porcellángyár állította elő porcellánjait.

Ime, megint egy ősi iparág, mely a különben krajcárt sem érő agyagot nemesíti föl verejtékes munkájával hasznos ipari terméké és ez vezetés és állami támogatás nélkül csak kinlódik, halódik, holott nemcsak mindennapi szükségletet, hanem művészi igényeket is szolgálhatna.

Valuta-jegyzések.

— Kolozsvár 1923. április 6. —

1 dollár	= 216.—	leu
1 francia frank	= 14.—	"
1 svájci frank	= 40.5	"
1 font sterling	= 995.—	"
1 lira	= 10.30	"
1 cseh korona	= 6.20	"
1 dinár	= 2.20	"
100 német márka	= 1.45	"
100 magyar korona	= 5.50	"

MULATTATÓ

Egy székely földmiveshez.

Dicséretet magamnak nem kívánok,
Minden dicsőség a tied, fajom...
Ha vón' erényem, erkölcsöm, kiváló,
Közös tulajdon bennünk, magyarom!

Engedd inkább, hogy benned ünnepeljem
A dísz, mi főképp téged ékesít,
Ki sziklás földbe húzod a barázdát,
Hová zsendítő verejték esik.

Te verset irsz a pendülő kaszával,
Vágván virágos, rimes rendeket; —
Erős karodnak himnusát harsogja,
Midőn lejszédttől zúg a rengeteg.

S te könyvet irsz, ha vaskezed nehéz is,
Midőn földünkbe szórod a magot:
Az Urban bízó munka tudományát
A legremeklőbb könyvbe foglalod.

Nem vagy tanult fő, iskolás tudós te,
De jobban érzed, mit beszél a föld:

Kicsiszolt elme bármint szónokoljon,
Nem érzi úgy azt, mi téged betölt.

Mert ráfonódsz e vérszentelte rögre,
Mint ősi szírtre a renyőgyökér;
Tudákos könyvvel, disputás szavakkal
Nemes hűséged százszor is fölér.

Aztán, bár nem vagy hirdetett művész sem,
Nem érted-é az anyaföld szavát?
Az Olt regéit, vadgalamb bűgását
Nótás szívedben nem te érzed át?

S nem vagy forrása a megújulásnak,
Ahol akarnak és teremtenek? —
Tenálad nélkül nincs ihlet, valódi, —
Nem volt, ma sincsen és nem is lehet...

Társam, barátom, vérem, hát ne dicsérij,
Tükör vagyok csak, s benne önmagad; —
S kart-karba fűzve; ketten valljuk együtt:
A magyar nagy lesz, ha — magyar marad!

Földes Zoltán.

Furfangos Gyurka

— Népmese. —

Volt egyszer egy vidám kedvű király, aki az országában kidoboltatta, hogy aki az aranszörű lovát az istállóból nappal kifogja, száz aranyat kap ajándékba, ezenkívül a drága lovat is megtarthatja magának. Aki azonban ügyetlenül rajta veszt, az halálnak halálával hal meg. A király azt is tudtára adatta mindenkinek a maga rendje-módja szerint, hogy az istálló egyik őrizője állandóan a ló hátán ül, még az ebédjét is ott eszi meg, a másik őr folyton a paripa kantárát tartja, a harmadik pedig a farkát. Tessék hát vállalkozni a lopásra.

Meghallja ezt Furfangos Gyurka s így gondolkodik magában: Egy életem, egy halálom, ha meghalok azt se bánom. A száz aranyért s egy aranszörű lóért érdemes még a halállal is szembe nézni!

Aztán elment a királyhoz s megállott a trón előtt: Felséges uram, királyom, én a lopást megpróbálom. Tréfa ami tréfa, a murok nem répa!

— Jól van fiam! Menj az istállóba! De vigyázz, mert a fogadát könnyen ott hagyhatod.

Gyurka elszántan ment az istállóba. Egy fatölköt, egy fogás hosszú kenderkócot és egy rongyos kantárt vitt be magával, ezenkívül egy tarisznyát, amelyben kakastejjel, varjuyajjal készített kalács, egy féloldal

makkos szalonna és négy üveg finom szilvapálinka volt.

— Adjon isten minden jót nagyságos kocsurak! — szólal meg Gyurka alázatosan. — Szegény vándorlegény vagyok. Nem engednék meg neked, hogy itt maradjak ma éjszakára? Hálából megosztanám az ebédemet. Tudom, hogy kigyelmetek még ilyen j nem ettek.

Erre a biztatásra mind a hárman azt felelték, hogy: jól van, nem bánják, de aztán sürgősen elmentek a tarisznyával, mert az éhségtől már a szemük is kidülledt!

Gyurka uri módra megosztotta az elemózsiát, mikor már jól bepofáztak, az, aki a ló hátán ült, a szókra fakadt: A kutyafej! be jó volt ez az ostrom! Most már valami itókaféle sem ártana.

Az is akad a jóból! — feleli Gyurka. — Köszönöm, jókét ják meg kendtek!

Ezzel aztán az őrizők addig-addig kóstolgatták, kinált szilvapálinkát, amíg leitták magukat a sárga földig. A főbakter leesett a ló hátáról. Ezt Gyurka szégyenszemre — ráfektette a fatuskóra. Aki a ló farkát tartotta, az is elaludt, ennek Gyurka a kezébe nyomta a kenderkócot, a harmadiknak pedig a fejére huzta a rongyos kantárt. Mindhárman feküdtek egymás mellett, midőn Gyurka az aranszörű lovat kivette az istállóból. Megest jelentette a királynak, hogy ime a ló bitokába jutott.

— Rendben van! — szolt a király. — A ló a száz arany a tiéd. Látom, hogy ügyes fickó vagy. De még ügyesebb volnál, ha ma éjjel tizenkettő órában aransztagomból, melyet három vitéz katonafegyveresen őriz, ellopnál öt aranykévét. Mind a három őr csupa szem, s akit tetten érnek — bárki legyen — azonnal megölik. Ha asztagom megdézsmálása sikerül, tied legyen az aranykéve, ezenkívül ötszáz arany nyomja a markodat, s vitézeim közé fogadjalak föl.

— Felséges uram, királyom, furfangommal én is megpróbálom! — válaszolta Gyurka mosolyogva vidáman távozott a királyi palotából.

Furfangos Gyurka mit tett, mit nem tett? Este egy póznára felakasztotta kabátját, nadrágját, a Szalmával jól kitömött, aztán rongyokból fejformá-csinált, ráhuzott egy ütöt-kopott kalapot s ezzel emberalakot sötét este megjelent az asztag katonái. Az asztag tetején állott a három katona fegyveresen. Mikor a hold feljött s már elég világos volt, az egyik éjjeltájban Gyurka ezt az emberalakot póznájával lassan feltolta az asztag szélére. A három katona azt hitte, hogy a tolvaj mászott fel az asztagra, kardjaikkal mind őssé vágták a maskurát. Az egyik még bele is lőtt!

gedetten jegyezte meg: No ezzel örökre leszámultunk. Nem lesz módja, hogy aranyasztagból fosztogasson. Ejszen aludhatnánk is most már egyet nyugadtan...

S mint akiknek rendben van a szénájuk, pihenőre hajtották le fejüket.

Mikor Gyurka meghallotta, hogy a katona ökelmék jóízűen horkolnak, őt rehez kévét szedett ki az asztagból, azokat összekötötte, s aztán széles látlára csapva, (többet nem is bírt volna el) egyenesen a királyi kastély felé tartott.

Reggel jelenti a királynak, hogy az őrizett asztagból az őt kévét elhozta.

— Rendben van! A kéve és az ötszáz arany a tied. Vitézeim közé is felfogadlak. De most nagyobb s nehezebb feladattal bizlak meg. E városnak a papja nem való Isten szolgájának. Nagyon civakodó, rossz máju s emellett részeges ember. Ha zsákbadugva elhozod őt nekem, akkor a zsákot szintűl megöltöm arannyal s az miad a tied lesz. Szóval dugszdug emberre teszek.

Felséges uram, királyom, furiangommal ezt is megpróbálom! — felelte Gyurka mosolyogva. Alázatosan köszönt, kezet csókolta, s azután eltávozott.

Este hosszú, fehéringet vett magára, két nagy fehér libának a nyakára pedig hosszú, vékony viaszgyertyákat erősített, azután a két liba lábát összekötötte s a két szárnyast a vállára vette. A gyertyákat meggyújtotta, egy nagy zsákot pedig a hóna alá kapott. Így ment a paplak ablaka alá. Az ablakon bezörgött. Kínéz a papné. Hát uram, csodálkozzál! Látja a fehérséget, a nagy világosságot és a szárnyak csapkodását. Ijedten kérdezi, ki az?

Énkiő hangon válaszolja Gyurka. Én vagyok, a mennybéli angyal. A pap után jöttem, viszem azonnal a menyországba.

Megörvend a papné. Ujságolja a férjének. — Jaj, belh nagyszerű! Menj fiam azonnal. Élve visznek a mennyekországába. Ha ott lész, rólam se feledkezzél meg. Tudod, hogy mindig hűséges oldalbordád voltam.

A jó hírre örömmel fut ki a pap. Nagy boldogságában majd elveszti az eszét, mikor látja a világító szárnyas angyalt.

Gyurka énekelve szól hozzá: Ezennel bujjál bé a mennyei zsákba.

A pap tüstént bebujt. Gyurka a zsák száját hirtelen összekötötte. A libákat ott hagyta, azok helyett felszedte a zsákot a vállára s ment vigan a királyi palota felé.

Jókor reggel — még a kakasok sem kukorékolnak — beállít a trónterembe. A király még aludt. Gyurka letesz a zsákot az egyik szögletbe. Egyszer csak

csöndes hangon, rosszat sejtve, kérdezi a pap a zsákból:

— Már bent vagyok a mennyországban?

— Igen! Éppen ott vagy a trónus előtt!

— Furcsa ez a mennyország! Az angyalok éneke helyett mind csak azt hallom, hogy: tik... ták... tiki... táki...

(A pap a trónteremben levő kakukóra ketyegését hallotta).

Végre bejön a király.

Jelenti Gyurka, hogy itt a pap. Kibontja, a zsák száját. Szégyenkezve bujik ki a város papja a zsákból. A király elkacogja magát:

— No Gyurka, igazán ügyes ügyes ember vagy a talpadon. Menj a kincstárnokhoz s mond meg neki, hogy ezt a zsákot szintűl töltsd meg arannyal. Kenedet pedig — szól a paphoz — ezennel elcsapom az állásából. Az nem papnak való, aki zsákban akar a mennyországba jutni.

Gyurka a sok aranyat megkapta és boldogan él most is, ha meg nem halt.

Feljegyezte Alvincen:

Teleky Dezső.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. F. Vadász. A küldött 22 leuból 11 leut a múlt és 11 leut a f. évre számoltunk el. Naptár ment. — B. B. Csikbánya. Előfizetés 1922. dec. 31-én lejárt 33 leu beszámításával. — D. Gy. Szentkeresztbánya. A küldött 22 leu folyó évi jul. 1-ig fedezi előfizetését. — T. A. Atyha. Előfizetés 1922. dec. 31. lejárt a küldött 22 leu beszámításával. Naptár ment. — Ifj. T. A. Nyárádköszvényes. Előfizetés 1922. nov. 1. lejárt. Ezen időtől kezdve előfizetés nincs rendezve. Naptár ment. — G. S. Marosludas. A küldött 44 leut a múlt évre könyveltük el. Naptár ment. Kérjük a folyó évi előfizetés rendezését. — M. S. Érszentkirály. A küldött 44 leuból 16 leut a múlt és 28 leut a folyó évre számoltunk el. Naptár ment. — G. D. Csikszentmihály. A küldött 100 leu 1925. dec. 31-ig fedezi előfizetését. — S. Gy. Mocsolya. 6 darab naptárt b. címére megküldöttünk. Kérjük a folyó évi előfizetést. A múlt év rendben van. — J. I. Nagykároly. A naptárt 2 ízben: dec. 31. és márc. 5. címére megküldöttük. — Sz. M. Páva. Lapot jan. 15-től kezdve rendszeresen küldjük. — S. K. Czófalva. Naptárt dec. 16. és ismételen márc. 5. címére megküldöttük. — H. B. István. A küldött cikkeket átadtuk az Erdélyi Gazda szerkesztőségének. Az Erdélyi Gazdának méhészeti melléklete is van. A magunk részéről csak gratulálni tudunk a lelkes munkához. Egészen népszerű fejtegetéseket mi is szívesen fogadnánk. — P. A. A szövetkezeteknek hasonló felhasználásáról már írtunk. Köszönjük a szíves

figyelmet. — Sz. P. *Lele*. A küldött 44 leuból 22 leu a múlt és 22 leu a folyó évre szól. Naptár ment. — M. S. *Magyarrégen*. A naptárt múlt év decz. 18. án Dr. Farkas István ur czimére elküldöttük. Kérjük elfáradni érte. — Sz. J. *Buza*. A küldött 22 leu folyó évi jul. 1-ig. rendezi előfizetését. — B. S. *Barátos*. Előfizetése múlt év ápr. 1. lejárt. Eddig 11 leut fizetett. Naptár ment. — M. A. *Lázárfalva*. Köszönjük az új előfizetőt. — F. K. *Blhardiőszeg*. A múlt évre küldött 60 leut elszámoltuk. Előre is köszönet a jövőző előfizetőkért. — V. M. *Mezőtelegd*. — A küldött 176 leut köszönettel elkönyveltük. — Róm. kath. *Legényegylet Felsőbánya*. A i. évi előfizetésre 44 leut megkaptunk. — B. S. *Somlyóujlak*. Köszönet a két új előfizetőért. — Ref. *lelk. hiv. Kézdímartonfalva*. A küldött 428 leut köszönettel elszámoltuk. — K. V. *Magyarnemegye*. A küldött 44 leuból 8 leu a múlt és 36 leu a folyó évi előfizetésre szól. — K. L. *Sztána*. A küldött 308 leut köszönettel elkönyveltük. — G. M. *Magyarlapád*. A 44 leuból 20 leu a múlt és 18 leu a folyó évre szól. — *Kiskedei Gazdakör*. A küldött 49 leuból 33 leut a múlt és 16 leut a folyó évre számoltunk el. Naptár ment — Az alábbiak előfizetése a jelzett időben lejárt, illetve lejár: *Református dalárda Magyarlapád*. 1923. jul. 1. — K. D. *Atyha*. 1922. okt. 1. — S. M. *Atyha*. 1923. ápr. 1. — *Önsegélyző Népbank Székelykeresztúr*. 1923. decz. 31. — M. S. *Raddkszinye*. 1922. decz. 31. — K. I. *Lisznyó*. 1922. decz. 31. — Sz. L. *Nagykároly*. 1923. decz. 31. — V. A. *Kiskalota*. 1923. ápr. 1. — B. J. *Kiskalota*. 1922. decz. 15. — B. I. *Pereeseny*. 1923. okt. 1. — G. J. *Gyaldr*. A küldött 22 leuból 11 leu a múlt és 11 leu a folyó évre szól. — B. F. *Atosfalva*. 1923. decz. 31. Naptár ment. — *Palgári Olvasó kör Tenke*. 1923. febr. 1. — L. A. *Szentgerice*. Előfizetés a küldött 44 leu beszámításával ápr. 1. jár le. — N. I. *Tóvis*. A küldött 44 leu folyó évi jul. 1-ig rendezi előfizetését. — M. N. *Krasznabétek*. Előfizetése folyó évi decz. 31-én jár le. — B. J. *Kityénfalva*. Előfizetése folyó évi decz. 31. jár le.

Olcso áron eladó

egy olasz Mester-hegedü.

Bővebbet Nagy Ferenc Mezőmehes—Mihes,
Tordaaranyos megye.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A
MINERVA KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉ-
BEN KÉSZÜLNEK. CLUJ, STR. REGINA M. 2.

NITROGEN
R-T.
DICSŐSZENTMÁRTON

A legjobb
tavaszi trágya a **MÉSZNITROGÉN**.
ÁLLANDÓ LERAKATOK:

Sváb Gazdasági Egyesület Temesvár,
Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület
Nagyszeben, Medgyes, Segesvár, Brassó.
Hann és Társa Kolozsvár.
Deutsch Andor Arad
ifj. Klein Lázár Nagyvárad

Olvassa a

„Magyar Nép“-et

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hite bank Rt.

Kolozsvár, Piața Unirii (Mátyás kir.-tér) 7

Alaptőkéje: 16,000,000 leu.

Tartalékok circa: 15,000,000 leu.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron:

Affiliált üzletei: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár

r. t. Tordán, Udvarhelymegyei Takarékpénztár

r. t. Székelyudvarhelyen. Alsófehérvármegyei

Gazdasági Bank és Takarékpénztár r. t. Nagy-

enyeden, Bognár és Szántó Erdélyi Kereske-

delmi r. t. Kolozsvárt.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett.